

JEROEN BLOKLAND

De Grote Herbalancering

Hoe onze schuldgedreven economie schaarse
beleggingen de ultieme investering maakt

De Grote Herbalancing

Copyright © 2025 Jeroen Blokland

degroteherbalancing.com

bloklandfund.com

Uitgever: Jeroen Blokland Uitgeverij, Rotterdam, Nederland

Omslag en opmaak: Bruggn Design, Armando van Bruggen

Foto cover: Sander Nagel Photography

ISBN: 978-90-835988-8-8

NUR: 794

Eerste druk, september 2025

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor toestemming kunt u contact opnemen via jsblokland1978@gmail.com. Alle rechten voorbehouden.

Inhoudsopgave

Inleiding		12
Deel I	Een ophoudelijk verlangen naar groei	
Hoofdstuk 1	Groei om te overleven	19
Hoofdstuk 2	Een wereld zonder werkenden	29
Hoofdstuk 3	Ongrijpbare groei	49
Hoofdstuk 4	Groei te koop	57
Deel II	Het einde aan discipline	
Hoofdstuk 5	De wet van schuld	71
Hoofdstuk 6	De kloof	78
Hoofdstuk 7	Fiscale grenzen	85
Hoofdstuk 8	Exponentiële uitgaven	100
Deel III	Een nieuw paradigma	
Hoofdstuk 9	Op weg naar fiscale dominantie	123
Hoofdstuk 10	Het bewijs	131
Hoofdstuk 11	MMT fikst het niet	156
Hoofdstuk 12	Repressie als tussenstation	166
Deel IV	De oplossing	
Hoofdstuk 13	Schaarste als ontsnapping	173
Hoofdstuk 14	Goud - Dé Standaard	183
Hoofdstuk 15	Digitaal goud	202
Hoofdstuk 16	Oude liefde	230
Hoofdstuk 17	Meer schaarste	255
Deel V	De Grote Herbalancering	
Hoofdstuk 18	60/40 herzien	265
Hoofdstuk 19	Een nieuwe standaard	286
Hoofdstuk 20	De Grote Vermogensoverdracht	305
Slotwoord		315
Literatuurlijst		320

Inleiding

Het is half tien in de ochtend op vrijdag 23 september 2022, een vroege herfstdag, als kersvers minister van Financiën Kwasi Kwarteng in het Britse Lagerhuis begint aan de presentatie van zijn ‘minibegroting’. Niet veel eerder tikte de klok meedogenloos voorbij middernacht, toen hij samen met zijn baas, premier Liz Truss, de laatste hand legde aan de roekeloze gok om hun ‘Trussonomics’-stimulering te lanceren.

Slechts enkele uren na het optreden van Kwarteng in de Commons Chamber staat het Verenigd Koninkrijk in vuur en vlam. De £45 miljard aan ongedekte belastingverlagingen voor de rijken doet het Britse financiële systeem op zijn grondvesten trillen. De markten sidderen en de paniek slaat ongenadig hard toe. Het Britse pond keldert naar een historisch dieptepunt en de rentes schieten omhoog.

Dit is echter niets vergeleken met wat er nog komen gaat. Volledig in het duister tastend over wat zijn begroting teweeg heeft gebracht, verdedigt Kwarteng het plan en spreekt hij van nóg meer belastingverlagingen in het BBC-programma Sunday with Laura Kuenssberg. Die zondagavond wordt duidelijk dat, als de beurzen de dag erop weer openen, zich een ongekend bloedbad zal voltrekken.

Maandag wordt duidelijk hoe fragiel en extreem afhankelijk van de obligatiemarkten het Britse financiële systeem is. De telefoons staan roodgloeiend bij pensioenfondsen en verzekeraars die massaal, en vaak met een hefboom, in langlopende obligaties beleggen om hun risico's af te dekken. Ze moeten onderpand bijstorten nu de waarde van die obligaties bezwijkt. Helaas: de Britse pensioenfondsen en verzekeraars zijn blut en moeten noodgedwongen hun obligaties verkopen, die op dat moment al zwaar op verlies staan. Deze verwoestende vicieuze cirkel brengt de zo veilig geachte Britse pensioensector naar de rand van de afgrond.

Het is inmiddels woensdag 28 september. Het weer buiten is verslechterd. Het is guur, nat en winderig. Terwijl Truss en Kwarteng zwijgen, oordeelt de Bank of England dat het zo niet verder kan. Ook al staat de inflatie op een huivering-

wekkende 8,6%, de centrale bank gooit haar inflatiedoelstelling volledig overboord, grijpt in met een ongekende noodoperatie en pompt liefst £65 miljard in het systeem. De Bank of England heeft méér geld nodig om te voorkomen dat het systeem instort dan er aan onbezonnen belastingverlagingen werden aangekondigd. Het Britse financiële systeem en de kwetsbare pensioenpotten van hardwerkende Britten ontsnappen ternauwernood, Kwarteng en Truss niet.

Prijs 50-jaars Britse staatsobligatie met inflatiebescherming tijdens de obligatiecrisis van 2022

Non-fictie beleggingsboek

Mocht je je afvragen of je zojuist bent begonnen aan een financiële thriller, dan is mijn introductie goed gelukt. Toch zal hetgeen je nu in je handen hebt waarschijnlijk als ‘beleggingsboek’ door het leven gaan en niet als non-fictiethriller. De centrale boodschap van dit boek is immers dat in het huidige schuldgedreven economische systeem jouw beleggingsportefeuille radicaal anders ingericht moet worden.

De 60/40-portefeuille, met 60% aandelen en 40% obligaties, die traditionele vermogensbeheerders hun klanten blijven opdringen, is totaal achterhaald. Obligaties zijn niet veilig, zoals de chaos in het Verenigd Koninkrijk van enkele jaren geleden overduidelijk laat zien. Dat diezelfde traditionele vermogensbeheerders dit wel stevast beweren en zonder enige terughoudendheid op hun websites melden dat obligaties ‘risicomijndend’ zijn, blijft ronduit opmerkelijk.

Los van enorme koersbewegingen en verliezen die kunnen ontstaan, helpt beleggen in schuld namelijk niet om de waarde van jouw vermogen of pensioen te beschermen. Met een belegging in obligaties lever je door inflatie op termijn vrijwel zeker koopkracht in. Datzelfde geldt in de overtreffende trap voor sparen. Dit boek onthult bovendien dat die inflatie een stuk hoger zal zijn dan het niveau dat centrale banken je ‘beloven’. Ik ben er vrij zeker van dat geen enkele belegger als doelstelling heeft om koopkrachtverlies te lijden tijdens zijn of haar beleggingsreis.

Als je niet in obligaties moet beleggen, waarin dan wel? Het korte en krachtige antwoord is: in beleggingen die intrinsiek schaars zijn. Beleggingen die niet eindeloos kunnen worden uitgegeven of bijgedrukt. Die hebben bewezen bescherming te bieden tegen de uithollende werking van inflatie. En die bescherming bieden tegen het steeds dominantere beleid van overheden en centrale banken om de almaar grotere begrotingstekorten te financieren.

Wie mij al een tijdje volgt of bekend is met mijn beleggingsfonds weet dat goud een van mijn favoriete schaarse beleggingen is. Goud heeft een historie van duizenden jaren, bewijst zich keer op keer als ‘goed geld’, biedt superieure inflatiebescherming en functioneert als hét anker van vrijwel elk financieel systeem. Al deze eigenschappen maken dat goud telkens een comeback maakt wanneer het systeem onder druk komt te staan. Dat gebeurt vroeg of laat altijd. De mens zoekt vanwege zijn onophoudelijke verlangen naar groei voortdurend de grenzen op en gaat er geregeld overheen.

Dit boek gaat zeker niet alleen over goud. Meer schaarse beleggingen bieden een oplossing in een schuldgedreven economie met gedwongen lage rentes, hogere inflatie en de steeds dominantere rol van overheden. Een bijzonder prettige bijkomstigheid is dat schaarse beleggingen uitstekend samenwerken in een gespreide beleggingsportefeuille. Daarbij opgemerkt: je hoeft echt geen doemdenker te zijn om in schaarse activa te beleggen. Sterker nog, dit boek laat je zien dat schaarse beleggingen onderdeel zijn van de oplossing om te voorkomen dat het systeem instort.

Het bizarre is dat schaarse beleggingen vrijwel nooit een plaats krijgen in de portefeuilles van traditionele vermogensbeheerders. Zelfs niet voor een heel klein beetje. Het verouderde model is volledig gebaseerd op beleggen in aandelen en obligaties en staat het belang van hun klanten pontificaal in de weg. Dat gebeurt terwijl nota bene hun eigen modellen schreeuwen om een uitbreiding van de beleggingsmix.

Het is de combinatie van de chronische toename van schuld, lage rentes en hoge inflatie, antieke beleggingsmixen en de fundamentele verschuiving in de behoeften van beleggers die gaat zorgen voor de meest ingrijpende verandering in bestaande beleggingsportefeuilles ooit. Daarom heeft dit boek de titel ‘De Grote Herbalancering’ gekregen, met schaarse beleggingen als kern van dat veranderingsproces. Ik ben ervan overtuigd dat onze beleggingsportefeuilles er over tien, misschien wel vijf, jaar compleet anders uitzien dan nu het geval is. Dit boek helpt je om jouw herbalancering nu al in gang te zetten.

Een ‘alles’ boek

Met alleen de kwalificatie ‘beleggingsboek’ doe je het mijns inziens tekort. Om te begrijpen hoe ons financiële systeem werkt en welke enorme gevolgen dit heeft voor de gemiddelde beleggingsportefeuille, hebben we een stevige reis af te leggen. Dit boek raakt een breed scala aan economische, historische, maatschappelijke, politieke en wetenschappelijke thema’s. Van de Romeinen die het zilver uit hun munten haalden, via ons oerinstinct om te groeien en de onhoudbaarheid van de verzorgingsstaat, tot rijke Noren die massaal naar Zwitserland vluchtten. Van de invloed van kunstmatige intelligentie, het versnipperen van economieboeken, de verstrekende gevolgen van polarisatie, Bitcoin als veilige haven, tot de grootste vermogensoverdracht die de wereld ooit heeft gezien.

Ik zou nog wel even door kunnen gaan, maar dit boek neemt je, soms in vogelvlucht, mee langs alle aspecten die de noodzaak oproepen om het nut van sparen te heroverwegen en onze beleggingen rigoureus aan te passen. Om dat alles toch een beetje te kaderen, volgt hier een beknopt overzicht van wat je in de vijf delen van dit boek mag verwachten:

Deel I laat zien hoe diep het verlangen naar groei in ons verankerd zit. Niet uit luxe, maar uit bittere noodzaak. We groeien om te overleven, en dat is voor economische groei niet anders. Helaas raken de originele bronnen van economische groei uitgeput. Als gevolg van snelle vergrijzing wordt arbeid schaars, wat niet gecompenseerd kan worden door een toename van de productiviteit. In een poging ons onophoudelijke verlangen naar economische groei te stillen, grijpen beleidsmakers steeds vaker naar een magisch groeimiddel: schuld.

Deel II maakt duidelijk dat de discipline die is vereist om een schuldgedreven economie overeind te houden volledig is verdwenen. Overheden kunnen niet

terugvallen op hogere inkomsten of lagere uitgaven om hun enorme begrotings-tekorten te dichten. Sterker nog, de vergrijzing zorgt voor een explosieve stijging van de overheidsuitgaven aan sociale voorzieningen en zorg. Wat overblijft, is een pijnlijk grote kloof die onmogelijk valt te overbruggen en die de verzorgingsstaat wereldwijd onder druk zet.

Deel III beschrijft wat er gebeurt als traditionele oplossingen om de schuldenhoudbaarheid te waarborgen, verdwijnen. In een regime van 'fiscale dominantie' is het monetaire beleid van centrale banken ondergeschikt aan overheidsbeleid. Centrale banken worden gedwongen om de schulden van overheden te financieren en hun inflatiedoelstelling los te laten. De combinatie van structureel lage rentes en hoge inflatie maakt schulden houdbaar, maar is rampzalig voor de koopkracht van spaarders en obligatiebeleggers. Het bewijs hiervan vind je overal.

Deel IV levert de oplossing om te ontsnappen aan de uithollende werking van lage rentes en hoge inflatie: schaarste. In een wereld waarin geld en schuld steeds overvloediger worden, vind je waarde in beleggingen die niet eindeloos kunnen worden bijgedrukt of uitgegeven. Bitcoin, fysiek goud en aandelen van bijzondere bedrijven zijn hiervan de drie belangrijkste voorbeelden. Ze koppelen bescherming tegen fiscale dominantie, geopolitieke ontwikkelingen en inflatie aan aantrekkelijke risico-rendementskarakteristieken. Ze bieden het beste van twee werelden, terwijl ze nog altijd volledig worden genegeerd door traditionele vermogensbeheerders.

Deel V voegt alle voorgaande delen samen tot één geheel. 'De Grote Herbalancing' is geen toekomstvisie, maar een proces dat al is begonnen. De klassieke 60/40-portefeuille houdt geen stand in een wereld vol schulden, geopolitiek risico en geldontwaarding. Het financiële systeem moet op zoek naar een nieuwe standaard. Dat vraagt om een radicale wijziging van de manier waarop we beleggingsportefeuilles inrichten. Dat proces zal bovendien worden versneld door de grootste vermogensoverdracht ooit. Wie dat op tijd ziet, heeft een cruciale voorsprong waarmee de echte waarde van het vermogen beschermd blijft.

Jeroen Blokland is een belegger in hart en nieren. Na zijn studie economie aan de Erasmus Universiteit werkte hij bij verschillende vermogensbeheerders, waaronder Robeco, waar zijn passie voor beleggen tot volle bloei kwam. Gedreven door de vraag of een klassieke mix van aandelen en obligaties beleggers nog wel écht vooruit helpt, lanceerde hij in 2023 zijn eigen fonds: het Blokland Smart Multi-Asset Fund.

Bekend om zijn heldere analyses en datagedreven stijl weet Jeroen complexe onderwerpen begrijpelijk én prikkelend te maken. Via sociale media, presentaties, interviews en podcasts bereikt hij een groot publiek van beleggers en geïnteresseerden. Daarmee is hij uitgegroeid tot een invloedrijke stem in het debat over de toekomst van beleggen.

‘Beleggen in obligaties en spaargeld levert niets meer op. Waarom niet? En wat moet je dan wél doen? Jeroen legt het perfect uit in zijn debuutboek. Lezen!’

Paul Buitink, directeur Holland Gold

Beleggers zitten gevangen in een wereld waarin portefeuilles nog steeds worden gedomineerd door twee categorieën: aandelen en obligaties. Adviseurs, vermogensbeheerders en pensioenfondsen, ze komen allemaal met dezelfde mix aanzetten.

Maar wat als onomstotelijk wordt bewezen dat één van die pijlers niet meer werkt?

We leven in een schuldgedreven economie, waarin overheden gigantische tekorten draaien, aangejaagd door massale vergrijzing en explosief stijgende uitgaven. Centrale banken drukken oneindig veel geld, houden de rente kunstmatig laag en gooien hun inflatiedoelstelling overboord. Funest voor spaarders en obligatiebeleggers: lage rentes en hoge inflatie betekenen onvermijdelijk koopkrachtverlies.

De oplossing? Beleggen in activa die niet onbeperkt kunnen worden bijgedrukt of uitgegeven: fysiek goud, bitcoin en kwaliteitsbedrijven die zich wél aanpassen aan een veranderend systeem. Schaarse beleggingen worden cruciaal in een wereld van waardeloos geld en chronische schuldgroei. Dit dwingt tot een gigantische herziening van hoe we vermogen beschermen en laten groeien. ‘De Grote Herbalancing’, dáár gaat dit boek over.

